

Geluidsnormen ter beperking van de gehoorschade

De VVC blijft pleiten voor duidelijke normen die het vermijden van gehoorschade als eerste doel stellen. Belangrijk is dat deze normen duidelijk, toepasbaar, controleerbaar en afdwingbaar zijn.

Gezien het beperkte draagvlak en de vele onduidelijkheden pleit de VVC voor een 'testperiode' waarin enerzijds veel 'gemeten' wordt (in jeugdhuizen, op festivals, in theaters,...) en anderzijds de gesprekken met de sector over de randvoorwaarden (meetapparatuur - oordopjes - ...) en de begeleidende maatregelen (sensibilisering) terug opgenomen worden.

Wat vooraf ging

Op woensdag 19 januari 2011 lichtte Minister Joke Schauvliege een voorstel toe van Vlaamse reglementering van maximale geluidsniveaus voor muziek in cafés, jeugdhuizen, concertzalen, schouwburgen, festivals,... Deze toelichting voor de betrokken sectoren kadert in een proces dat werd opgestart op 1 december 2009 met een Rondetafelconferentie. In het voorjaar 2010 werden Werkgroepen opgericht waaraan de VVC deelnam. In de verschillende werkgroepen was er duidelijk de vraag naar een algemeen geldende norm in combinatie met een sensibiliseringscampagne naar het publiek en flankerende maatregelen. De Administratie LNE engageerde zich om wetgevende initiatieven voor te stellen die tegemoet kwamen aan deze besluiten.

Het voorstel

Uit de werkgroepen bleek dat het niet nodig is dat elke activiteit even hoge geluidsniveaus haalt. Daarom is er een getrappt systeem in drie categorieën:

- Categorie 1: Maximaal geluidsniveau tot 90 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ en $L_{Ceq,15min} = 105$ dB(C)
Dit is ook de verplichte categorie voor activiteiten die in hoofdzaak bedoeld zijn voor kinderen jonger dan 16 jaar.
- Categorie 2: Maximaal geluidsniveau tussen 90 en 95 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ en $L_{Ceq,15min} = 110$ dB(C)
- Categorie 3: Maximaal geluidsniveau tussen 95 en 100 dB(A) $L_{Aeq,15min}$ en $L_{Ceq,15min} = 115$ dB(C)

Aangezien cultuur- en gemeenschapscentra in elk van deze drie categorieën activiteiten (kunnen) organiseren, zullen ze onderworpen worden aan een aantal flankerende maatregelen:

- het informeren van het publiek over de gevolgen van de gehoorschade voor activiteiten in categorie 2 en 3;
- een continu meet - en registratiesysteem met toestellen die beantwoorden aan bepaalde normen. De cultuur- en gemeenschapscentra zullen deze toestellen ter beschikking moeten hebben en de meetpunten moeten beantwoorden aan bepaalde vereisten;
- een duidelijke visuele indicatie van het geluidsniveau voor de verantwoordelijke van het geluidsniveau (activiteiten in categorie 2) en bijkomend voor het publiek (activiteiten in categorie 3);
- het verplicht ter beschikking stellen van oordopjes. Dit kan tegen een beperkte vergoeding voor activiteiten in categorie 2 en moet gratis zijn voor activiteiten in categorie 3;
- Een verplichte voorafgaande opmaak van een grondplan met aanduiding van luidsprekers en meetpunt (voor activiteiten in categorie 2) en een geluidsplan (voor activiteiten in categorie 3).

Wat stellen we vast?

Reeds tijdens de discussieronde na de presentatie waren er zeer gemengde reacties: van positief over vraagstellend tot zeer negatief. In de dagen na de presentatie waren er in de media hoofdzakelijk negatieve reacties. Ook in het Vlaams Parlement vond er op 26 januari 2011 een discussie plaats met voor - en tegenstanders. Er is dus weinig draagvlak voor deze nieuwe regelgeving.

Vragen en aanbevelingen

- Onderscheid in ruimtes
De VVC pleit voor duidelijke normen maar vraagt zich toch af of een onderscheid in de soorten ruimtes niet zinvol en haalbaar is: schouwburgen en concertzalen, kleinere zalen (jeugdclubs, jeugdhuizen,...), openluchtfestivals,... Dit onderscheid zou dan ook doorgetrokken kunnen worden voor de randvoorwaarden.
- Onderscheid in leeftijd
Een strengere norm voor kinderen jonger dan 16 jaar is zeer zinvol en eenvoudig af te bakenen voor muziekactiviteiten die specifiek gericht zijn op deze doelgroep. Maar wat met voorstellingen met een 'gemengd' publiek waar ook veel jongeren onder de 16 jaar aanwezig zijn? Indien de strenge norm van maximaal 90 dB(A) ook hier zou gelden, is het dan praktisch mogelijk om de leeftijd te controleren?
- Meten
 - Een eerste probleem is de plaats van de metingen. Metingen van op elke plaats in de zaal is misschien nog haalbaar in schouwburgen maar niet in kleinere zalen en op locatie. Moeten we hier niet pleiten voor een vaste plaats per locatie - FOH?
 - Het tweede probleem is het ter beschikking zijn van meet - en registratiesystemen. Hier kan je spreken van financiële drempels (kostprijs) en technische drempels (opleiding van vrijwilligers). Zeker voor cultuur- en gemeenschapscentra die over meerdere zalen op één locatie beschikken, soms over meerdere locaties beschikken en buiten de eigen locaties organiseren wordt dit een zware investering en technische opleiding. De Vlaamse overheid

zou via gemeentebesturen kunnen voorzien in de nodige apparatuur om zo minstens de kosten te drukken voor kleine en occasionele organisatoren.

- De visualisatie van het geluidsniveau voor het publiek is niet echt bevorderlijk voor een artistieke beleving. Is het niet mogelijk het maximale geluidsniveau weer te geven via een informatiebord aan de ingang van de schouwburg en - op termijn - via de algemene communicatie over de voorstelling.

- Oordopjes
Oordopjes zijn zeer belangrijk. Maar uit verschillende onderzoeken is gebleken dat de meeste van deze oordopjes niet de gewenste bescherming bieden. Bovendien bestaat er geen algemeen aanvaard en controleerbaar kwaliteitslabel. Dit alles leidt tot een vals gevoel van veiligheid. Hierin moet eerst duidelijkheid komen vooraleer een verplichting kan opgelegd worden.
Het verplicht gratis ter beschikking stellen lijkt de VVC geen goede maatregel. Dit brengt hoge kosten met zich mee die zullen verrekend worden in de inkomprijs. En is het dan nog gratis? Een gratis product wordt ook altijd minder respectvol behandeld en gebruikt. Is het dan niet beter vooraf te informeren over het maximale geluidsniveau en te vragen oordopjes mee te brengen. Het ter plaatse ter beschikking stellen van kwalitatief goede oordopjes kan dan tegen kostprijs. Het dragen van oordopjes kan immers ook niet gecontroleerd worden en is een individuele verantwoordelijkheid.

- Geluidsplan en grondplan
Het opstellen, actualiseren en laten controleren van deze plannen mag geen probleem vormen voor de vaste installatie in schouwburgen. Maar in deze schouwburgen komen vele gezelschappen met een eigen FOH. Moet er dan telkens een nieuw geluids - en grondplan gemaakt worden?

- Nieuwe geluidsinstallaties
Technisch is het mogelijk het geluid beter en gelijkmatig te spreiden over de ruimte. Dit komt zowel de artistieke beleving én het oor ten goede. Dit vraagt echter een investering in nieuwe geluidsinstallaties wat op korte termijn financieel niet haalbaar is. Op langere termijn kunnen organisatoren hier wel rekening mee houden.

- Handhaving
Wil deze regelgeving enig effect hebben dan is controle en handhaving een belangrijk element. In deze zullen de lokale besturen een belangrijke partner zijn. Van de lokale besturen vraagt deze regelgeving ook een investering in apparatuur en opleiding. Stelt de Vlaamse overheid hiervoor ook middelen ter beschikking van de lokale besturen om deze bijkomende opdracht waar te maken?

- Europese normen
Geluidsnormen ter voorkoming van gehoorschade moeten op termijn zeker op Europees niveau gestandaardiseerd worden.